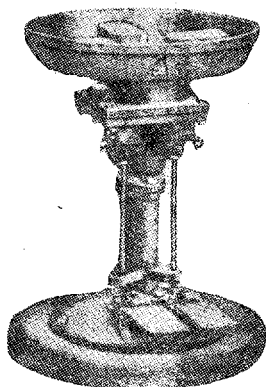

Prof. ing. Josip Urban, Žirovnica
Mljekarska škola, Kranj

TEHNIČKA KONSTRUKCIJA MODERNIH STROJEVA ZA PRANJE KANTA

Konstrukcija strojeva za pranje kanta, koje su kod nas i u inozemstvu većinom još u mljekarskim pogonima, ne odgovara suvremenim zahtjevima i novim direktivama, koje su u novije vrijeme objavljene za konstrukciju tih strojeva, a dosta su izmijenjene i pooštrene. Čišćenje kanta modernim strojevima, gdje se svaka kanta i poklopac čisti automatski, ne zavisi više o brižljivosti posluge, a garantira, da će kante i poklopci biti pravilno čišćeni i sterilizirani.

Mljekare, koje još nemaju strojeve za pranje kanta, čiste ih ručnim četkama u vrućoj vodi uz dodatak lužine. Svakako, na taj način nije moguće očistiti veliki broj kanta brzo i pravilno, a posao također zavisi o pažnji posluge. Koncentracija lužine i temperatura vode također ne može biti tako visoka, kao

Sl. 1. Naprava za isparivanje

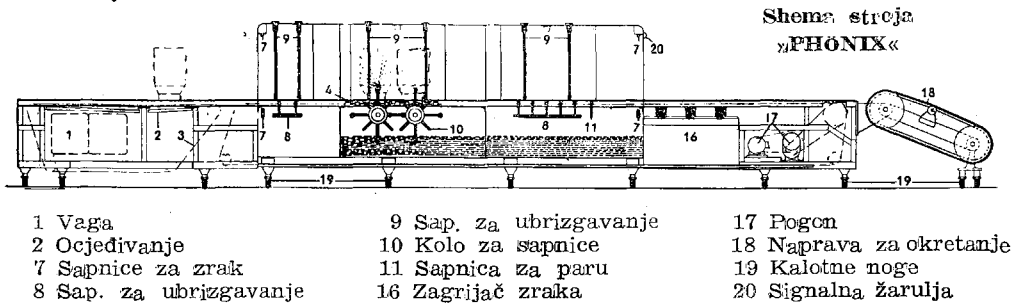
što pri strojnom čišćenju. Čišćenje četkama također ima slabu stranu, jer nešto zaraženog mlijeka i nečistoće zaostaje u četkama, i tako se prenosi zaraza i na druge kante.

Prva naprava za pranje kanta bila je isparivač (sl. 1), koji se upotrebljava u malim mljekarama. Isplahnjuje se mlazom vode i isparuje parom. Isparivač se sastoji od stupa, na kojem je tanjur. Na njega se postavi kanta s otvorom prema dolje. Kroz stup vode dvije cijevi za paru i vodu, a na kraju svake cijevi je sapnica. Ventili u cijevima otvaraju se na pritisak nogom. Pritom se pere samo unutrašnjost kante. Isparivač treba mnogo vremena za pranje i isparivanje većeg broja kanta.

Prvi stroj za isparivanje kanta imao je okruglo kućište, sprijeda otvoreno, u koje bi stavljali nečiste kante, a čiste vadili. Taj stroj ima čelije, koje se vrte oko vertikalne osovine. Donji dio kućišta ima basene za lužinu i vruću vodu, a pod basenima montirani su elektromotori za pogon crpaljke i stroja. Kanta, koja stoji s otvorom prema dolje u jednoj čeliji, vrti se oko osovine stroja, a čisti se

najprije mrzлом vodom, a zatim se sterilizira vrućom lužinom i isplahnjuje vrućom vodom. Kanta izađe kroz isti otvor iz stroja, u koji je bila i postavljena. Taj postupak je loš, jer se čista kanta lako zamijeni sa zamazanom. Ovdje se ne može mehanički dovoditi i odvoditi kanta u stroj, a iz stroja na transporter. Okrugli strojevi ne odgovaraju strogim zahtjevima za pranje kanta. Iz svoje višegodišnje prakse u inozemstvu znadem, da su već svi okrugli strojevi u svim mljekarama zamijenjeni novim duguljastim strojevima za pranje kanta.

U modernim mljekarama služe se danas samo duguljastim strojem novije konstrukcije. Prvi duguljasti strojevi, montirani u našim mljekarama, danas su već zastarjeli i trebalo bi ih zamijeniti novim strojevima moderne konstrukcije.

Glavni dijelovi modernog stroja za pranje kanta (sl. 2) jesu:

1. naprava za transport kanta i poklopaca s agregatom za električni pogon,
2. tunel za pranje, sterilizaciju i sušenje kanta,
3. skupina crpaljka za crpljenje lužine i vruće vode električnim motorom,
4. naprave za filtriranje lužine i vruće vode,
5. automat za regulaciju potrebne temperature i pritiska vode, lužine i pare,
6. kombi-agregat s baktericidnim filtrom za zrak, koji suši sterilizirane kante,
7. na kraju stroja naprava, koja automatski okreće oprane kante.

Za transport kanta u stroju stari sistem ima transporter u obliku rešetke, koji se pomiče s pomoću verižnog kotača. Kante i poklopci postavljaju se na rešetku.

Ing. Dagmar Konstantinović, Beograd
Institut za mlekarstvo

RAD NA SAVETODAVNOJ SLUŽBI GRADSKOG MLEKARSTVA BEOGRAD

Savetodavna služba pri beogradskoj mlekari formirana je u januaru 1956 godine. Sama potreba za takvom službom osećala se već mnogo ranije, ali iz tehničkih razloga nije bilo moguće da se takva zamisao ostvari. U dotadašnjim uslovima rada mlekare predstavljala je savetodavna služba jedno sasvim novo područje rada. To doduše ne znači da bi principi i zadaci ovakve službe predstavljali nešto novo i nepoznato za upravu mlekare, već se radilo o tome da je